

UNA NOVA ERA PER AL RAPÈ?

per M. A. H. Russell, M. J. Jarvis i

C. Feyerabend

M.A.H. Russell, M.J. Jarvis i C. Feyerabend són investigadors de l'Addiction Research Unit, de l'Institute of Psychiatry, de Londres i de la Poisons Unit, del New Cross Hospital,

també de Londres. L'article ha estat publicat a la revista mèdica de Londres "The Lancet" n° 8166 (dissabte, 1 de març del 1980) pàg. 474. (Traducció: Roser Nogués).

(tast i flaire)

Introducció

El tabac és l'única font de nicotina. Durant quatre segles, o potser més, s'ha usat de diverses formes, mastegat, ensumat o bé fumats, però cap poble no ha abandonat una d'aquestes formes d'ús sense reemplaçar-la per alguna altra. L'única vegada que els britànics van deixar de fumar fou al segle XVIII, durant el qual substituïren aquest hàbit pel d'ensumar rapè, en un període de gairebé cent anys. El factor comú és la nicotina. No es produeix quitrà ni monòxid de carboni si no hi ha combustió. La nicotina s'absorbeix pels pulmons en fumar cigarretes, per la mucosa bucal en mastegar tabac i per la mucosa nasal en ensumar-lo.

La campanya contra l'hàbit de fumar cigarretes se'ns mostra lenta i tediosa, fins al punt que un de cada cinc metges encara fuma. És clar, doncs, que les perspectives d'abolir aquest hàbit en la resta de la població semblen encara remotes. Les cigarretes que contenen poc quitrà no sembla que siguin acceptades per la majoria dels fumadors, possiblement a causa que subministren poca quantitat de nicotina. A més, els fumadors tendeixen a disminuir els seus avantatges, aspirant el fum més profundament. El mateix passa quan els fumadors s'afecten als cigars o a la pipa: l'avantatge que això suposa per a la salut es perd perquè sense l'aspiració del fum l'absorció de nicotina és massa lenta i ineficax per a ésser un substitutiu adequat per a un fumador que aspira el fum.

I què podem dir del rapè? Seria una alternativa satisfactòria per als fumadors de cigarretes amb dependència? Ensumar rapè consisteix simplement a introduir tabac en pols al nas, i això té dos avantatges. En primer lloc, no hi ha productes de combustió, com el quitrà, el monòxid de carboni i els òxids de nitrogen. En segon lloc, no es pot aspirar, i s'elimina d'aquesta manera qualsevol risc de càncer de pulmó, que s'enduu gairebé trenta mil fumadors britànics cada any. Podria el rapè subministrar suficient nicotina per a satisfer un fumador de cigarretes amb dependència? L'evidència històrica suggereix que sí. Encara que el seu ús ha anat disminuint gradualment des de la guerra del 1939-45, de 1,2 milions de lliures de 1944 a 0,5 milions de lliures el 1964 i 0,3 milions de lliures el 1977, a la Gran Bretanya hi ha pels volts de cinc-cents mil ensumadors habituals de rapè. Estem estudiant l'absorció de nicotina en els fumadors de cigars i en els ensumadors de rapè. Els resultats preliminars que aquí es

presenten mostren que l'absorció de nicotina que té lloc quan s'ensuma rapè és molt ràpida. El rapè podria satisfer suficientment els fumadors de cigarretes, que podrien canviar-les pel rapè amb relativa facilitat.

Mètodes

Mesurarem els nivells de nicotina i de carboxihemoglobina (COHb) a la sang de fumadors de cigars i d'ensumadors de rapè. Aquests darrers utilitzaren el seu propi mètode d'ensumar, segons ho havien fet sempre. El cigar (Medallion Petit Corona, un cigar havà de 12,3 cm. de llargada, 5,4 de perímetre i 6,2 gr. de pes) fou fumats poc habitualment per suprimir l'aspiració del fum i aconseguir un màxim d'absorció bucal. El procediment consistí a aspirar i aguantar el fum a la boca de 45 a 60 segons, i mentrestant la respiració es feia únicament pel nas per impedir l'aspiració. Això es repetí tan sovint com es pogué durant 60 minuts. En aquest temps el cigar s'anà consumint fins a arribar a una llargada de 2,0 a 2,5 centímetres. Les mostres de sang s'extraguieren per les venes de l'avantbraç mitjançant un catèter. El nivells de COHb es mesuraren amb un CO-òxímetre, IL 182 i la nicotina plasmàtica amb cromatografia gasosa.

Resultat

Fins i tot amb aquesta manera de fumar el cigar sense aspirar el fum, l'absorció de nicotina fou inicialment molt lenta, i augmentà gradualment en anar fumant el cigar. Per exemple, en l'experiment amb un sol cigar, la nicotina augmentà en la sang en 16,5 ng./ml.: només el 8,5% d'aquest augment tingué lloc en els primers 20 minuts, comparats amb el 20,6% entre els minuts 20 i 40, el 49,1% del minut 40 al 60 i el 21,8%, 5 minuts després que s'acabés el cigar. (vegeu les figures adjuntes) El pH de la saliva augmentà de 6,0 a 6,5 mentre es fumava el cigar.

Per contrast, l'absorció de nicotina a partir d'un sol pessic de rapè fou extremament ràpida. El nivell de nicotina a la sang augmentà 21,1 ng./ml en 5 minuts, comparat amb l'augment de només 0,9 ng./ml després de 15 minuts de fumar un cigar. L'augment en 5 minuts d'ensumar rapè fou un 28% superior a l'aconseguit fumant un cigar durant 65 minuts.

Conclusions

Els resultats ens condueixen a dues conclusions importants. En primer lloc, l'absorció

bucal de nicotina és lenta fins quan es fuma un cigar gros tipus havà d'una manera no habitual pensada per fer màxima l'absorció sense aspirar el fum. Encara que s'absorbeix suficient nicotina per a produir un efecte farmacològic (que sens dubte contribueix a la satisfacció que obtenen els anomenats fumadors primaris de cigars, que no han fumats mai cigarretes i que no tendeixen a aspirar el fum), el nivell d'absorció és molt més lent que l'aconseguit en fumar cigarretes aspirant el fum. Aquesta podria ser l'explicació del per què tan pocs fumadors de cigarretes es canvien als cigars sense aspirar el fum.

En segon lloc, el nivell d'absorció de nicotina aconseguida amb el rapè és molt ràpid. Els nivells màxims de nicotina a la sang que es troben en grans fumadors són de 40 ng./ml, si bé la mitjana és de 35 ng./ml. Encara que l'aficionat al rapè no experimenta la pujada de nicotina que experimenta el fumador de cigarretes a cada aspiració, només triga 5 minuts o menys a arribar als nivells màxims de nicotina que representen 10 minuts per al fumador de cigarretes.

El rapè podria ser un substitut satisfactori i amb acceptació per a deixar de fumar cigarretes. A més de la seva capacitat de subministrar nicotina, el rapè posseeix molts dels altres components de l'hàbit de fumar, tals com la varietat d'aromes, un empaquetat atractiu, força rituals sensomotrius a més del plaer i els aspectes socials de l'hàbit. A més, sembla acceptable per a totes les classes socials, car l'ús limitat que se'n fa actualment va des de salons amb cortines de vellut fins a les profunditats de les mines de carbó.

Canviar les cigarretes pel rapè tindria enormes beneficis per a la salut. Si bé es podrien derivar alguns problemes deguts a l'absorció continuada de nicotina i irritació nasal en grans ensumadors, l'absència de quitrà i gasos tals com el monòxid de carboni, els òxids de nitrogen i molts altres productes tòxics de combustió podria eliminar virtualment el càncer relacionat amb el fumar tabac, la bronquitis i possiblement les malalties cardíagues. Al mateix temps, el rapè no contamina l'atmosfera per als qui no fumen.

Les nostres troballes suggereixen que una nova era per al rapè seria una alternativa factible per a l'hàbit de fumar cigarretes. El rapè podria salvar més vides i evitar més insalubritat que qualsevol altra mesura preventiva a l'abast de les nacions desenvolupades fins ben avançat el segle XXI.